

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴ / ۰۹ / ۲۷

یونس نگاه

آقای مزدک رشد نکرده است

یونس نگاه

آقای مزدک ظاهراً پس از دوری از قدرت «تغییر» کرده و به کارنامه خود و رفیقانش در آن سال‌ها، به چشم انتقادی می‌بیند. ولی از سخنانش پیداست که آن روز هم مساله اصلی او قوم بوده و امروز نیز قوم است. آن زمان هم به گفته خودش برای او فارسی و تاجیک مساله اصلی بوده و به همان دلیل به زندان می‌رفته، مخفی می‌شده، به قدرت می‌رسیده، جلب و جذب و استخدام می‌کرده و یا صلاحیت‌هایش کم می‌شده است؛ امروز نیز در افغانستان ستم قومی و دفاع قومی برایش مساله اصلی است.

او مقام‌های کلان در حزبی داشته که ظاهراً مدعی نگاه طبقاتی بوده و به انسان‌های جهان فارغ از رنگ و تعلق فرهنگی و نژادی می‌دیده، اما در عمل درگیر پشتو و فارسی، شهری و دهاتی بوده است.

سخنان بی‌پرده ایشان به ما در درک وضعیت واقعی خلق و پرچم کمک می‌کند. کار برای قوم و فرهنگ خود بسیار خوب است. تا جایی که آقای مزدک و امثال‌شان برای دفاع از حقوق قوم تاجیک تلاش می‌کرده‌اند و رفاه آنان را برنامه عمل خود می‌ساخته‌اند، کار درست انجام می‌دهند. اما از آنجایی که دیو و فرشته‌سازی، سیاه‌وسفید کردن قومی شروع می‌شود کار به خطا می‌رود.

روایت آقای مزدک شدیداً فرشته و دیوی بود. هم‌حزبی‌های پشتونش را دیو و رفیقان تاجیکش را فرشته می‌تراشد. مثلاً وقتی در مورد کشتار و ستم امینی‌ها صحبت می‌کند می‌گوید آنان عقده غلجایی و قومی داشتند و قصداً در برابر هرچه شهری و غیر غلجایی خنجر کشیده بودند. ولی زمانی که نوبت رفیقان تاجیک و پرچمی‌اش می‌رسد و در پاسخ به این سوال که چرا در دوران شما مردم اعدام و شکنجه و زندان می‌شدند، می‌گوید نمی‌فهمیدیم و غرق قدرت بودیم. یا وقتی از ستم‌های دوران ببرک صحبت می‌شود، پاسخ می‌دهد که چاره‌ای نبود، در آن چوکات حزبی و روابطی که با شوروی داشتیم کاری جز این نمی‌شد کرد.

ستم رهبر پشتون ریشه در برتری‌خواهی قومی و عقده غلجایی دارد ولی ستم آقای مزدک و رفیقان تاجیکش ناچاری انترناسیونالیستی است!

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

همین نگاه، چشم قوم‌گرایان پشتون و هزاره و ازبیک را بسته است. آنان نیز از عینک قومی، جز خودی‌های فرشته‌خوبی که از ناچاری دست به کشتار و ستم می‌زنند و ناخودی‌های قومی که ذات شیطانی دارند و با عقده قومی ظلم می‌کنند و کینه می‌ورزند، نمی‌بینند.

آقای مزدک آن زمان درس‌های انترناسیونالیستی و طبقاتی‌اش را خوب نخوانده بوده است و امروز بعد از چند دهه زندگی در غرب از لیبرال دمکراسی رنگ نگرفته است. او در خاطرات پر از تنش و خونس گیر مانده و عقده‌های قومی‌اش را روایت می‌کند. شاید کسانی از رک‌گویی او لذت ببرند، ولی او نه آن زمان کار درست انجام داده و نه حالا توضیح منصفانه می‌دهد.

آرشیف: نو یسنده در پورتال افغان جرمن آنلاین

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په څیر و لولئ